LINDESNES KOMMUNE

ASK
Alternativ og Supplerende Kommunikasjon

Oppstart av ASK-nettverk,

21.11.24

Lindesnes kommune sitt ansvar når det gjelder alternativ supplerende kommunikasjon

Alle trenger språk for å kommunisere og utvikle seg. Noen personer kan, på grunn av medfødte tilstander, skader eller sykdom, ikke kommunisere ved hjelp av talespråk. Å kommunisere på andre måter enn gjennom talespråk, kalles alternativ og supplerende kommunikasjon, forkortet til ASK. ASK er innbyggerens språk, og måte å uttrykke seg på, og er helt nødvendig for denne innbyggerens sosiale og faglige utvikling. Eksempler på ASK kan være tegn til tale, piktogrammer, talemaskin, leselist til blinde etc.

Kommunens ansvar er nedfelt i følgende lovverk:

• Barnehageloven §39	• «Barn som helt eller delvis mangler funksjonell tale og har behov for alternativ • og supplerende kommunikasjon, skal få bruke egnede kommunikasjonsformer og • nødvendige kommunikasjonsmidler i barnehagen.»
• Opplæringsloven §11-12	• «Elevar og lærekandidatar har også rett til den opplæringa dei treng for å kunne • bruke alternativ og supplerande kommunikasjon.»
• Opplæringsloven §19-7	• «Deltakarar i opplæringa for vaksne som heilt eller delvis manglar funksjonell • tale og treng alternativ og supplerande kommunikasjon, skal få bruke eigna • kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmiddel i opplæringa.»
• Veileder fra Helsedirektoratet: God helse og omsorgstjenester for personer med utviklingshemming kap. 2	• «Kommunen skal legge til rette for bruk av ASK hos personer med utviklingshemming.»

Hva har vi gjort til nå?

For å ivareta Lindesnes kommunes innbyggere når det gjelder ASK, skal ASK være et tverrfaglig og tverretatlig satsingsområde i kommunen

- Det er forankret i rådmannens ledergruppe
- Det bør videre forankres i *Mestringsplanen* og *Plan for språk, lesing og skriving*

For å få dette til, har vi opprettet ei **styringsgruppe**, ei **arbeidsgruppe** og ei **nettverksgruppe**.

STYRINGSGRUPPE

- Enhetsleder for miljøterapeutiske tjenester
- Enhetsleder ved Lindesnes læringssenter
- Avdelingsleder for PPT
- Rådgiver oppvekst/stab

Styringsgruppa har det overordnede ansvaret for:

- å følge opp arbeidsgruppa
- ta beslutninger

ARBEIDSGRUPPE

Deltakere:

- Miljøterapeutiske tjenester
- Læringslos fra Lindesnes læringssenter
- Fagansvarlig for spesialpedagogisk team for barnehage
- Avdelingsleder fra Furulunden Pluss
- Logoped fra PPT
- Mandal videregående skole

Arbeidsgruppen har ansvar for følgende:

- Få ordlyden inn i planer
- Drive nettverk for ansatte/arrangere samlinger for ansatte
- Kompetansekartlegging og plan for kompetanseheving
- Ansvar for rutiner

NETTVERKSGRUPPE

Det er et mål å samle, bevare og utvikle kompetanse på feltet ASK til beste for brukerne i opplæring, og på alle andre samspillsarenaer der brukerne befinner seg.

Deltakere i nettverksgruppa:

- En til to fra hver avdeling i miljøterapeutiske tjenester
- Ansatte som jobber med ASK fra oppvekst (bhg,/skole/fam.hus)
- Mandal videregående skole

Nettverksgruppa har ansvar for følgende:

- Utvikle og bevare kompetansen som dere allerede har
- Spre kompetansen fra nettverket og ut i enhetene
- Medvirke til gode ASK-rutiner på deres enhet

Historikk for oppstart

- Organisering av nettverk
  - Forarbeid
- Humper i veien
  - Hvorfor bruke ASK? -holdninger
  - Avstand til styringsgruppe og oss- nettverk
  - Bytte av enhetsledere
  - Kontinuitet i nettverket
  - Opplæring- helse, ulike tankesett, praksis, fokus

Film

- VID_2026-06-10-18-57-03-861.mp4

Modellering- det er sånn vi lærer språk

- Barn hører ett ord ca. 500 før det tas i bruk.
- Et barn på 18 mnd har blitt eksponert for talespråk ca. 4380 våkne timer.
- Hvis et barn blir eksponert for ASK 60 min i løpet av uken tar 84 år for å få like mye stimulering som et barn på 18. mnd.

Det enkle er ofte det beste

- Modellering
- Papp
- Talemaskiner
- Håndtegn
- Konkreter

Hvordan starte med alternativ supplerende kommunikasjon

- Personen opplever å kunne påvirke eget liv
- Sensitivitet i samspill
- All atferd og samhandling er kommunikasjon

Fra papp til high-tech

- Pecs
- Symbolkommunikasjon- fra konkret, via foto til symboler
- Talemaskin

Ikke redd for å ødelegge

Bilde:statped.no